

แนวทางการเตรียมความพร้อมของกองทัพบก
ต่อการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหาร

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก นพดล ภาคาผล

รองผู้บังคับการกรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 9

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2564

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการเตรียมความพร้อมของกองทัพบกต่อการแทรกแซง
เพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหาร

โดย พันเอก นพดล ภาคาผล

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ตุลธร นวพิตร

วิทยาลัยการทัพบกอนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2564 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

(มหศักดิ์ เทพหัตดิน ณ อยุธยา)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

ประธานกรรมการ

(ตุลธร นวพิตร)

พันเอก ดร.

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

(ศรายุทธ บุญจื่อ)

พันเอก

กรรมการ

(สถิตย์พันธ์ ประกอบผล)

พันเอกหญิง ดร.

กรรมการ

(ธนิดา วงษ์จินดา)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก นพดล ภาคผล
เรื่อง แนวทางการเตรียมความพร้อมของกองทัพบกต่อการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหาร
วันที่ กันยายน 2564 **จำนวนคำ :** 8,587 คำ **จำนวนหน้า :** 22 หน้า
คำสำคัญ แทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหาร, สงครามที่ชอบธรรม, ความรับผิดชอบในการปกป้อง, จารีตประเพณีระหว่างประเทศ
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

งานวิจัยนี้ได้วิเคราะห์ถึงความชอบธรรม ในการใช้กำลังทางทหารแทรกแซงรัฐอธิปไตย เพื่อปกป้องประชาชนจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง ซึ่งจากการวิเคราะห์ตามกรอบทฤษฎีสงครามที่ชอบธรรม สามารถสรุปได้ว่า การแทรกแซงดังกล่าวนั้นยังเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรม แต่เนื่องจากประชาคมระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก ทำให้การแทรกแซงฯ ที่ผ่านมามีไม่ได้ถูกคัดค้านหรือประณามจากองค์กรระหว่างประเทศใดๆ สถานการณ์เช่นนี้ จึงเปิดโอกาสให้รัฐมหาอำนาจ สามารถอ้างเหตุผลด้านมนุษยธรรม เป็นใบเบิกทางในการนำกำลังเข้าไปแทรกแซงรัฐอธิปไตยเพื่อแสวงประโยชน์ส่วนตนได้ สำหรับแนวทางที่ช่วยป้องกันไม่ให้รัฐมหาอำนาจสามารถดำเนินการดังกล่าวได้ คือ การส่งเสริมให้ใช้หลัก *ความรับผิดชอบในการปกป้อง* เป็นแนวปฏิบัติในการแทรกแซงฯ เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรมเกิดขึ้นในรัฐอธิปไตย ซึ่งหลักการดังกล่าวยังสามารถช่วยป้องกันไม่ให้รัฐกระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงต่อพลเมืองของตน อันจะช่วยให้เกิดสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศตามมา ในส่วนของกองทัพบกนั้น ควรจะต้องเตรียมการปฏิบัติในการแทรกแซงฯ ร่วมกับมิตรประเทศไว้ตั้งแต่ยามปกติ ทั้งการแลกเปลี่ยนกำลังพลปฏิบัติหน้าที่ในกองทัพมิตรประเทศ การพัฒนาการฝึก และจัดให้มีการฝึกร่วมผสมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความพร้อม สามารถร่วมปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชม และได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Noppadol Pacaphol
TITLE : The Guidance for the Royal Thai Army in Preparation for the Participation in Humanitarian Military Intervention
DATE : September 2021 **WORD COUNT :** 8,587 **PAGES :** 22
KEY TERMS : Humanitarian Military Intervention, Just War Theory, Responsibility to Protect, International Custom
CLASSIFICATION : Unclassified

This research analyzed the justice of humanitarian military intervention in accordance with the Just War theory. The result being that humanitarian military intervention is theoretically unjust. Despite that, the interventions on the grounds of preventing serious human rights violation have never been opposed or condemned by any international organization, indicating that the respect for human rights is now not inferior in prestige to state sovereignty at all. This could pose detrimental effects to the international order since the humanitarian military intervention could be exploited by the superpowers as a means to pursue their national interests. In order to prevent such situation, Thailand should encourage the use of the *Responsibility to Protect* (R2P) as a guidance to intervene if human atrocities occurred in the future. Adopting the R2P principle could also help deter all countries from abusing human rights, promoting international peace and security subsequently. Concerning the Royal Thai Army (RTA), it should prepare for the possible participations in the intervention with allies, by co-exercising and exchanging officers. Thus, the RTA would be able to conduct the mission effectively in the real crisis, enhancing Thailand's security role and fame in international system as a result.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก พันเอก ตูลธร นวพิตร อาจารย์ที่ปรึกษา และ พันเอก ดร. ศรายุทธ บุญจือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการศึกษาหาข้อมูล ตลอดจนได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นในการจัดทำเอกสารวิจัย รวมถึงอาจารย์ทุกท่านในส่วนวิจัยและพัฒนา และวิชาการบริหาร วิทยาลัยการทัพบก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันเอก สถิตย์พันธ์ ประกอบผล และ พันเอกหญิง ดร. ธนิตา วงษ์จินดา ซึ่งเป็นกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด และคำแนะนำให้แก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ พลตรี มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก เป็นอย่างสูง ที่ท่านได้กรุณาสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาในความเป็นผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ และส่งเสริมให้นำศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกองทัพบก และประเทศชาติ ผ่านทางการศึกษา วิจัย และการปฏิบัติงานในอนาคต

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณคณาจารย์วิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือตลอดหลักสูตรการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนๆ ร่วมหลักสูตร และเจ้าหน้าที่วิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน สำหรับมิตรภาพ คำปรึกษา และความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้เอกสารวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	2
วิธีการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	5
สาเหตุของปัญหา.....	5
สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์.....	9
ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหา.....	13
แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา.....	15
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	18
บทที่ 4 บทสรุป	21
ข้อเสนอในการประยุกต์ใช้ผลการวิจัย.....	21
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	22
เอกสารอ้างอิง	22
ประวัติผู้วิจัย	27

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การสิ้นสุดของสงครามเย็นไม่ได้ทำให้โลกมีสันติสุขอย่างที่หลายคนเคยคาดหวังไว้ ในความเป็นจริงยังคงมีความขัดแย้งเกิดขึ้นทั่วโลก เพียงแต่ความขัดแย้งส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายในรัฐ (Avis, 2019; Pettersson & Öberg, 2020) และบ่อยครั้งที่มีรัฐเป็นคู่กรณีในความขัดแย้ง ซึ่งบางครั้งรัฐก็ใช้มาตรการรุนแรงในลักษณะที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการแก้ปัญหา เช่น การกวาดล้างเผ่าพันธุ์ หรือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เป็นเหตุให้ต่างชาติหรือองค์กรระหว่างประเทศต้องใช้อำนาจทหารเข้าไปแทรกแซง

การแทรกแซงดังกล่าวนั้น ในมุมมองหนึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรม เนื่องจากเป็นการละเมิดหลักอธิปไตยแห่งรัฐ ซึ่งประชาคมระหว่างประเทศได้ยึดถือเป็นบรรทัดฐานหลักในการดำเนินความสัมพันธ์ต่อกัน (U.N. Charter art.2, para.4) แต่ในอีกมุมมองหนึ่งกลับเห็นว่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรม เนื่องจากเป็นการป้องกันและยับยั้งไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงเกิดขึ้น และยังเป็น การช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการเคารพสิทธิมนุษยชนอีกทางหนึ่ง ซึ่งเป็นอีกหนึ่งบรรทัดฐานในระบบระหว่างประเทศที่รัฐต่างๆ ยึดถือปฏิบัติร่วมกัน (U.N. Charter art.1, para.2 & para.3) การใช้กำลังทหารเข้าแทรกแซงรัฐอธิปไตยเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน จึงสะท้อนให้เห็นถึงการขัดกันอย่างชัดเจนระหว่างสองบรรทัดฐานหลักในระบบระหว่างประเทศ คือ หลักอธิปไตยแห่งรัฐ กับหลักสิทธิมนุษยชน

ในขณะยังคงมีประเด็นขัดแย้งในเรื่องดังกล่าวอยู่นั้น ประเทศมหาอำนาจก็ได้มีการนำกำลังทหารเข้าแทรกแซงในรัฐอธิปไตยโดยอ้างหลักสิทธิมนุษยชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา เช่น ในเซอร์เบีย ค.ศ.1999, เชียร์ราลีโอน ค.ศ.2000, ลิเบีย ค.ศ. 2011 เป็นต้น โดยการแทรกแซงฯ นั้น มีทั้งกระทำในนามของรัฐหรือกลุ่มรัฐ และในนามขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์กรสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (นาโต้) และบางครั้งก็ดำเนินการโดยไม่ได้รับอานัติจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ซึ่งการแทรกแซงเช่นนั้น ทำให้ประชาคมระหว่างประเทศเกิดความกังวลเป็นอย่างมากว่า อาจเป็นการเปิดโอกาสให้รัฐมหาอำนาจและชาติพันธมิตร ใช้เหตุผลด้านมนุษยธรรมเพื่อสร้างความชอบธรรมในการเข้าไปแทรกแซงรัฐอธิปไตย โดยไม่ได้มีเจตนาเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง แต่แทรกแซงๆ เพราะมีผลประโยชน์อื่นแอบแฝงจากรัฐเป้าหมาย ซึ่งอาจทำให้ระบบระหว่างประเทศมีความเป็นอนาธิปไตย (Anarchy) มากยิ่งขึ้น จากปัญหาที่กล่าวมานั้น งานวิจัยนี้จึงต้องการวิเคราะห์ว่าการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหารในรัฐอธิปไตยที่ผ่านมา มีความชอบธรรมมากน้อยเพียงใด และมีแนวทางปฏิบัติใดที่ทำให้การแทรกแซงๆ มีความชอบธรรมมากยิ่งขึ้น งานวิจัยนี้ยังวิเคราะห์ต่อไปด้วยว่าการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหารนั้น สามารถส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยอย่างไร และรัฐบาลไทย ควรจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรต่อการแทรกแซงดังกล่าว โดยไม่กระทบต่อการรักษาผลประโยชน์ชาติ และยังสามารถช่วยเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค อันเป็นวัตถุประสงค์ประการหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง และกองทัพบกจะต้องเตรียมการอย่างไรหากจำเป็นต้องเข้าร่วมในการปฏิบัติการดังกล่าวในอนาคต

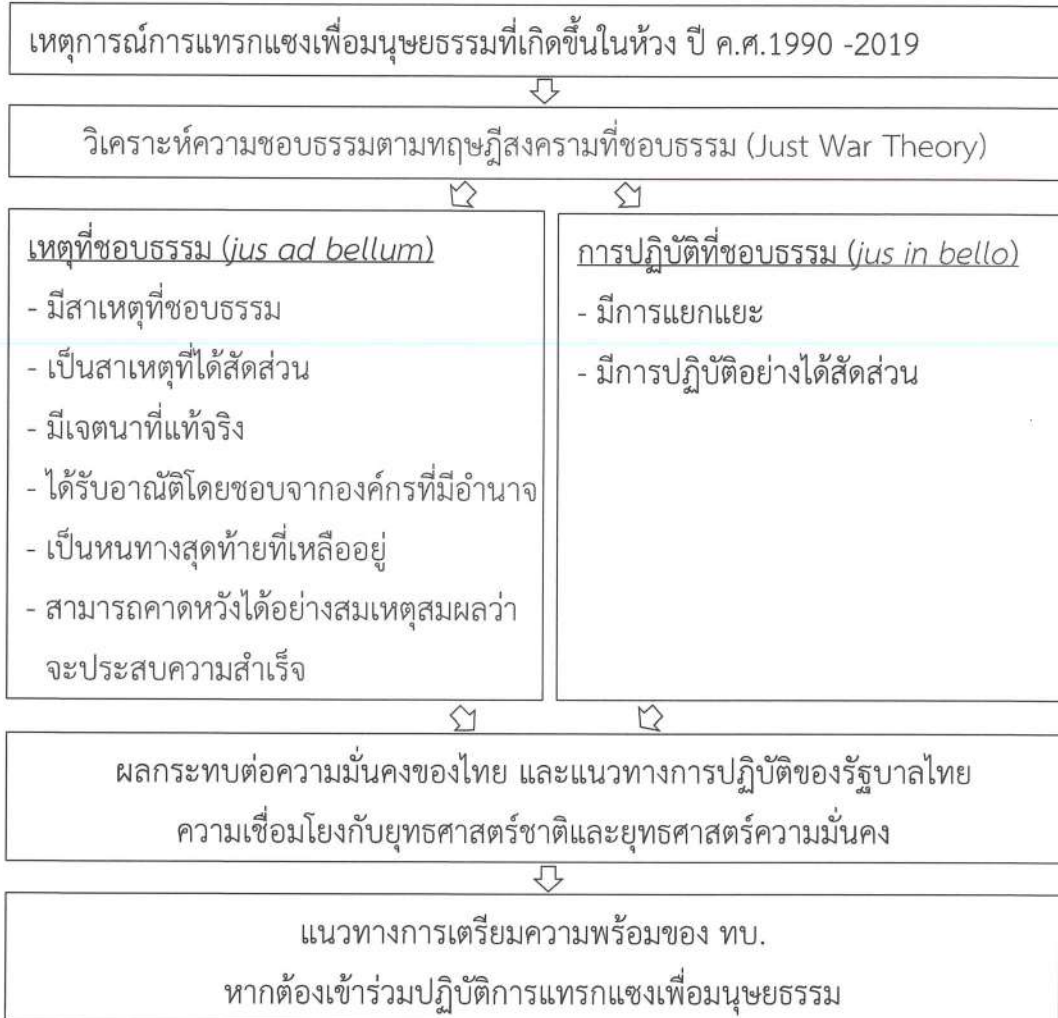
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความชอบธรรมในการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหารในประเทศเอกราช
2. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหารต่อความมั่นคงของไทยในอนาคต
3. เพื่อเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมให้กับกองทัพบก หากจะต้องเข้าร่วมปฏิบัติการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหารในอนาคต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการทำเอกสารวิจัยฉบับนี้ ผู้เขียนใช้ทฤษฎีสงครามที่ชอบธรรม (Just War Theory) เป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์ถึงความชอบธรรมในการใช้กำลังทางทหารแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม โดยมีกรอบแนวคิดตามภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด
2. ขอบเขตการศึกษา ทำการวิเคราะห์การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมที่เกิดขึ้นในโลกในห้วงตั้งแต่ปี ค.ศ.1990 ถึงปี ค.ศ.2019
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การศึกษาจากเอกสารเป็นหลัก ทั้ง เอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ เอกสารที่เผยแพร่อย่างเป็นทางการขององค์กรต่างๆ เช่น กฎบัตรสหประชาชาติ มติคณะมนตรีความมั่นคง เอกสารรายงาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ เอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากวารสาร บทความ และหนังสือวิชาการต่างๆ เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ในการวิเคราะห์
5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

รายการ	ก.พ.64	มี.ค.64	เม.ย.64	พ.ค.64
1. การเสนอโครงการวิจัย	←→			
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล	←→			
3. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล	←→	→		
4. การสรุปผลการวิจัย		←→	→	
5. การเขียนรายงานการวิจัย			←→	
6. การนำเสนอผลการวิจัย				←→

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้เกิดความตระหนักรู้ในการที่รัฐมหาอำนาจหรือองค์กรระหว่างประเทศ อ้างหลักสิทธิมนุษยชนเพื่อสร้างความชอบธรรมในการแทรกแซงรัฐอธิปไตยด้วยการใช้กำลังทางทหาร เนื่องจากยังไม่เคยมีงานวิจัยในลักษณะนี้มาก่อน

2. เป็นข้อมูลให้กับรัฐบาลไทยประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายต่างๆ ป้องกันไม่ให้ประเทศไทยต้องตกเป็นเป้าหมายในการถูกแทรกแซง รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจเข้าร่วมหรือสนับสนุนการปฏิบัติการใช้กำลังเข้าแทรกแซงประเทศต่างๆ ของชาติมหาอำนาจและองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างและธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคอย่างยั่งยืนต่อไป

3. ใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมให้กับกองทัพหากจะต้องจัดกำลังเข้าร่วมปฏิบัติการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหารในอนาคต เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่กำหนดไว้ คือ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

บทที่ ๒

บทวิเคราะห์

สาเหตุของปัญหา

การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหาร คือการที่รัฐหรือกลุ่มรัฐใช้กองกำลังเข้าไปปฏิบัติการในอีกรัฐหนึ่ง เพื่อยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในรัฐเป้าหมาย โดยไม่ได้รับความยินยอมจากรัฐนั้น (Holzgreffe, 2003, p.18) การแทรกแซงดังกล่าวได้ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางในประชาคมระหว่างประเทศในเรื่องความชอบธรรม ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงจะทำการศึกษาวิเคราะห์ว่าการแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหารนั้น มีความชอบธรรมมากน้อยเพียงใด และเนื่องจากการใช้กำลังทางทหารแทรกแซงฯ ก็คือการทำสงครามอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งในการทำสงครามนั้น มีทฤษฎีที่ใช้กันโดยทั่วไปในการวิเคราะห์ความชอบธรรม คือ *ทฤษฎีสงครามที่ชอบธรรม* (Guthrie & Quinlan, 2007) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงใช้ทฤษฎีดังกล่าวเป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ตามองค์ประกอบทั้งสองด้านของทฤษฎี คือ เหตุที่ชอบธรรมในการทำสงคราม และ การปฏิบัติที่ชอบธรรมระหว่างทำสงคราม

เหตุที่ชอบธรรมในการทำสงคราม (*jus ad bellum*)

จะถือว่าสงครามหรือการแทรกแซงฯ มี *เหตุที่ชอบธรรม* ได้ก็ต่อเมื่อมีความชอบธรรม ในหลักเกณฑ์ทั้ง 6 ประการ ของทฤษฎีฯ ในด้านนี้ (Guthrie & Quinlan, 2007, p.12)

หลักเกณฑ์ประการแรก มี*สาเหตุที่ชอบธรรม (Just Cause)* ตามหลักการพื้นฐานแล้ว แม้การปกป้องผู้บริสุทธิ์จากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจะสามารถใช้เป็นสาเหตุที่ชอบธรรมในการแทรกแซงฯ ได้ (Guthrie & Quinlan, 2007) แต่หากพิจารณาในอีกแง่มุมหนึ่งจะเห็นว่าการใช้กำลังเข้าไปยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น ก็คือการละเมิดสิทธิมนุษยชนอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งอาจทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตจำนวนมากทั้งฝ่ายที่ถูกแทรกแซงฯ และฝ่ายที่เข้าไปแทรกแซงฯ ดังนั้น การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่จะสามารถใช้เป็นสาเหตุที่ชอบธรรมในการแทรกแซงฯ ได้นั้น จึงควรจะต้องมีระดับความรุนแรงที่เหมาะสมต่อการใช้กำลังเข้า

ไปยุค เช่น มีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เป็นต้น แต่เมื่อพิจารณาในมุมมองทางกฎหมายแล้ว ยังไม่มีกฎหมายใดอนุญาตให้ใช้การละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นเหตุอันชอบธรรมในการใช้กำลังแทรกแซงรัฐอธิปไตยได้ ซึ่งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศก็ได้เคยมีคำวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวมาแล้วในคดีที่สหรัฐฯ ใช้กำลังทหารแทรกแซงฯ นิคารา กัว โดยศาลเห็นว่าการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนั้น ไม่สามารถใช้กำลังหรือวิธีการรุนแรงได้ (*Nicaragua v. United States of America*, 1986) เมื่อการใช้กำลังแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม ยังไม่ใช่สิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยังคงไม่สามารถกล่าวได้ว่ามีความชอบธรรมตามหลักเกณฑ์นี้

หลักเกณฑ์ประการที่สอง เป็นสาเหตุที่ได้สัดส่วน (*Proportionate Cause*) การแทรกแซงฯ จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เลวร้ายมากกว่าการไม่แทรกแซงฯ (Guthrie & Quinlan, 2007) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบสิ่งที่จะเกิดในอนาคตโดยใช้การคาดการณ์ จึงมีความเป็นอัตวิสัยค่อนข้างสูง และขึ้นอยู่กับความสามารถในการคาดการณ์เป็นสำคัญ และเนื่องจากธรรมชาติของแทรกแซงฯ หรือการสงครามนั้นเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน (Clausewitz, 1874, p.65) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจึงอาจไม่ได้เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ เช่น การแทรกแซงฯ ในโคโซโว ซึ่งนาโต้คาดว่าจะช่วยปกป้องชาวโคโซโวจากการถูกกองกำลังเซอร์เบียเช่นฆ่าได้ (NATO, 2016) แต่ในความเป็นจริง กลับช่วยเร่งให้ชาวโคโซโวนับหมื่นคนต้องถูกชาวเซอร์เบียสังหาร อีกหลายแสนคนต้องเป็นผู้ลี้ภัย และยังทำให้การดำเนินชีวิตของประชาชนทั้งสองฝ่ายต้องประสบความยากลำบากแสนสาหัสหลังจากนั้น (Lambeth, 2001)

หลักเกณฑ์ประการที่สาม มีเจตนาที่แท้จริง (*Right Intention*) การแทรกแซงฯ จะต้องมีความเจตนาเพื่อปกป้องผู้บริสุทธิ์ สร้างความชอบธรรมและสันติภาพให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด (Guthrie & Quinlan, 2007) แต่การแทรกแซงฯ ที่ผ่านมา มักถูกกล่าวหาว่ามีวัตถุประสงค์อื่นแอบแฝงอยู่เสมอ เช่น เพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการวางระบบบริหารประเทศหลังการแทรกแซงฯ เพื่อแสดงแสนยานุภาพทางทหาร สร้างอิทธิพลข่มขู่ประเทศอื่น หรือหวังผลในการค้าอาวุธ เป็นต้น (McCall, 2017; Green, 2019) ซึ่งข้อกล่าวหาดังกล่าวก็ไม่ใช่เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศมหาอำนาจก็เลือกแทรกแซงฯ เฉพาะบางประเทศที่เอื้อต่อผลประโยชน์ของตนเท่านั้น เช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์อย่างกว้างขวางในโซมาเลีย ซูดาน หรือรวันดา ในห้วงทศวรรษที่ 1990 สหรัฐฯ และพันธมิตรนาโต้ ก็ไม่ได้มีความสนใจที่จะเข้าไปแทรกแซงฯ เท่าใดนักเมื่อ

เทียบกับเหตุการณ์ที่รุนแรงน้อยกว่าแต่เกิดขึ้นในประเทศที่เต็มไปด้วยแหล่งน้ำมัน อย่างเช่นอิรักหรือลิเบีย เป็นต้น และเมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์การแทรกแซงฯ ของรัฐมหาอำนาจ เช่น ในกรณีโคโซโว การปกป้องหรือยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็เป็นเพียงวัตถุประสงค์หนึ่ง ร่วมกับวัตถุประสงค์อื่นๆ ในการรักษาผลประโยชน์ส่วนตนของผู้แทรกแซงฯ (Lambeth, 2001) การแทรกแซงฯ จึงไม่ได้มีเจตนาที่แท้จริงดังที่กล่าวข้างต้น

หลักเกณฑ์ประการที่สี่ *ได้รับอนุมัติโดยชอบจากองค์กรที่มีอำนาจ (Right Authority)* ซึ่งองค์กรที่มีอำนาจให้อำนาจแทรกแซงฯ ได้ คือ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเท่านั้น (U.N. Charter art. 42) แต่ที่ผ่านมามีการละเมิดหลักเกณฑ์ดังกล่าวหลายครั้ง เช่น สหรัฐฯ และพันธมิตรโจมตีอิรัก ค.ศ.2003, รัสเซียโจมตีจอร์เจีย ค.ศ.2008, อังกฤษโจมตีซีเรีย ค.ศ.2013 เป็นต้น แม้จะอ้างว่าการโจมตีเป็นไปเพื่อปกป้องมนุษยชาติให้พ้นจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นคุณค่าร่วมกันของประชาคมระหว่างประเทศ (Krisch, 1999) แต่การกระทำดังกล่าวก็ต้องผ่านการพิจารณาร่วม และได้รับอนุมัติจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ เสียก่อน การแทรกแซงฯ โดยไม่ได้รับอนุมัติ ก็เปรียบเหมือนการแทรกแซงฯ ตามอำเภอใจ จึงเป็นสิ่งที่ไม่มีความชอบธรรม

หลักเกณฑ์ประการที่ห้า *เป็นหนทางสุดท้ายที่เหลืออยู่ (Last Resort)* จะใช้กำลังแทรกแซงฯ ได้ก็ต่อเมื่อไม่มีสันติวิธีใดๆ เหลืออยู่แล้ว (Guthrie & Quinlan, 2007) การแทรกแซงฯ ที่ผ่านมานั้น ผู้แทรกแซงต่างก็อ้างว่าได้พยายามใช้ทุกสันติวิธีแล้ว แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ แม้ในบางครั้งอาจเห็นได้ว่าประเทศมหาอำนาจไม่ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาโดยใช้สันติวิธีเท่าใดนัก เช่น การเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้งกรณีโคโซโว ค.ศ.1999 เป็นต้น การเจรจาคครั้งนั้น นาโต้ให้เซอร์เบียเลือกเพียงว่าจะทำตามข้อเสนอของนาโต้ (ซึ่งเซอร์เบียไม่ได้รับประโยชน์อะไรเลย) หรือจะถูกทิ้งระเบิด (Hayward, 1999) ซึ่งไม่ต่างอะไรกับการข่มขู่ ไม่มีการใช้ศิลป์ในการเจรจาเพื่อประนีประนอม การเจรจาเป็นเหมือนแค่การสร้างภาพให้เห็นว่าได้พยายามใช้สันติวิธีแล้วแต่ไม่เป็นผล จึงจำเป็นต้องใช้กำลังทหาร ซึ่งเป็นหนทางสุดท้ายที่เหลืออยู่ การจะยืนยันว่าการแทรกแซงฯ เป็นหนทางสุดท้ายนั้น ยังคงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติอยู่เสมอ เนื่องจากมักจะมีข้อโต้แย้งว่ายังมีสันติวิธีเหลืออยู่ เช่น ยังสามารถจัดการเจรจาเพิ่มเติมได้ โดยเปลี่ยนคนกลาง เปลี่ยนวิธีการ หรือเปลี่ยนเงื่อนไขในการเจรจา เป็นต้น ในขณะที่บางมุมมองก็เห็นว่าควรมีปัจจัยเรื่องกำหนดเวลามาเป็นกรอบ

ในการพิจารณาด้วย (ALOYO, 2014) เช่นกัน

หลักเกณฑ์ประการที่หก *สามารถคาดหวังได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะสำเร็จ (Reasonable hope of success)* ก่อนตัดสินใจแทรกแซงฯ จะต้องคาดหวังได้ว่าการแทรกแซงฯ จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด (Guthrie & Quinlan, 2007) ซึ่งหลักเกณฑ์นี้ บางทีคนก็เห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักเกณฑ์ *เป็นสาเหตุที่ได้สัดส่วน* อยู่แล้ว เพราะความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการแทรกแซงฯ ไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์เลวร้ายเกินกว่าสิ่งที่การแทรกแซงฯ ต้องการปกป้องคุ้มครอง (McMahan, 2005) แม้จะมีมุมมองต่างกันบ้าง แต่สาระสำคัญ คือ ความสำเร็จตามที่คาดหวัง หมายรวมถึงความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในทุกระดับตั้งแต่เป้าหมายทางยุทธวิธีไปจนถึงเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ แต่การแทรกแซงฯ ที่ผ่านมา บางครั้งก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าได้รับเพียงชัยชนะทางยุทธวิธี แต่ไม่สามารถปกป้องพลเรือนผู้บริสุทธิ์และสร้างสันติสุขได้อย่างแท้จริงตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ดังเช่น ในอิรัก ลิเบีย และในโคโซโว เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ฝ่ายผู้แทรกแซงก็จะอ้างความสำเร็จอยู่เสมอด้วยชุดข้อมูลหนึ่ง ซึ่งการพิจารณาความชอบธรรมตามหลักเกณฑ์นี้จึงมีความแตกต่างกันไปตามการรับรู้ (Perception) และวิจรรณาญาณ (Judgement) ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

การปฏิบัติที่ชอบธรรมระหว่างทำสงคราม (*jus in bello*)

สงครามหรือการแทรกแซงฯ จะมี *การปฏิบัติที่ชอบธรรม* ก็ต่อเมื่อได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ 2 ประการ ระหว่างทำการแทรกแซงฯ คือ *มีการแยกแยะ (Discrimination)* โจมตีเฉพาะเป้าหมายทางทหารเท่านั้น และ *มีการปฏิบัติอย่างได้สัดส่วน (Proportionality)* ใช้อาวุธหรือวิธีการโจมตีเท่าที่จำเป็นเพื่อให้ได้รับชัยชนะ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือความทุกข์ทรมานเกินความจำเป็น (Guthrie & Quinlan, 2007) หลักเกณฑ์ในด้านนี้ของทฤษฎีฯ ได้ถูกนำไปใช้เป็นหลักพื้นฐานในการจัดทำกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศให้การยอมรับและใช้เป็นหลักปฏิบัติในการทำสงครามอยู่แล้ว (ICRC, 2004) จึงไม่ใช่อะไรที่ขัดแย้งในด้านหลักการเท่าใดนัก และการแทรกแซงฯ ที่ผ่านมาก็ใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นแนวทางในการปฏิบัติมาโดยตลอด ทั้งการไม่พุ่งเป้าโจมตีประชาชนผู้บริสุทธิ์ และหลีกเลี่ยงการสร้าง ความเสียหายเกินขอบเขตที่ได้สัดส่วน จึงสามารถกล่าวได้ว่าการแทรกแซงฯ มี “การปฏิบัติที่ชอบธรรมระหว่างทำสงคราม” ตามทฤษฎีสงครามที่ชอบธรรม

เมื่อได้พิจารณาความชอบธรรมของการแทรกแซงฯ ตามองค์ประกอบทั้งสองด้านของ ทฤษฎีสงครามที่ชอบธรรมไปแล้ว จะเห็นได้ว่าการแทรกแซงฯ ยังขาดความชอบธรรมตาม ทฤษฎีดังกล่าวอยู่ โดยเฉพาะในหลักเกณฑ์ด้าน “เหตุที่ชอบธรรมในการทำสงคราม” กล่าวคือ การปกป้องสิทธิมนุษยชนภายในรัฐยังไม่ใช่เหตุที่ชอบด้วยกฎหมายในการที่จะใช้ กำลังเข้าไปแทรกแซงฯ การแทรกแซงฯ ไม่ได้มีเจตนาที่แท้จริง และ การแทรกแซงฯ บางครั้งไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กรที่มีอำนาจ ส่วนความชอบธรรมในหลักเกณฑ์อื่นๆ ได้แก่ เป็นสาเหตุได้สัดส่วน เป็นหนทางสุดท้ายที่เหลืออยู่ และสามารถคาดหวังได้อย่าง สมเหตุสมผลว่าจะสำเร็จ นั้น มีความเป็นอัตตวิสัยค่อนข้างสูง ไม่สามารถมีหลักฐานเพื่อ พิสูจน์หรือยืนยันได้ชัดเจน การวิพากษ์วิจารณ์ส่วนใหญ่อยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์และ คาดการณ์ของปัจเจกบุคคลที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ การรับรู้และการสร้าง แนวคิด (Perception) ต่อสิ่งที่เกิดขึ้นของผู้วิพากษ์วิจารณ์เป็นสำคัญ ดังนั้น จึงไม่อาจสรุป ได้แน่ชัดว่าการแทรกแซงฯ ไม่มีความชอบธรรมตามหลักเกณฑ์นั้นๆ

สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

เนื่องจากสาเหตุสำคัญที่ทำให้การแทรกแซงฯ ขาดความชอบธรรม คือ การปกป้อง ประชาชนผู้บริสุทธิ์จากการถูกละเมิดสิทธิยังไม่ใช่เหตุที่ชอบด้วยกฎหมาย การแทรกแซงฯ ไม่ได้มีเจตนาเพื่อปกป้องผู้บริสุทธิ์อย่างแท้จริง และการแทรกแซงฯ บางครั้งไม่ได้รับอนุญาต จากองค์กรที่มีอำนาจ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงจะทำการวิเคราะห์ต่อไปว่า ปัจจุบันประชาคม ระหว่างประเทศมีทัศนะอย่างไรในประเด็นเรื่องการปกป้องสิทธิมนุษยชนกับความไม่ชอบ ธรรมในหลักเกณฑ์ที่กล่าวข้างต้น และแนวโน้มของการแทรกแซงฯ ในอนาคตจะเป็น อย่างไร เพื่อพิจารณาทางเลือกทางยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมต่อไป

การให้คุณค่าในเรื่องการปกป้องสิทธิมนุษยชนของประชาคมระหว่างประเทศ

การปกป้องสิทธิมนุษยชนนั้น เป็นสิ่งที่มีอยู่คู่สังคมโลกมายาวนาน ดังเห็นได้จากหลักคำ สอนทางศาสนา และได้มีการพัฒนาขึ้นเป็นหลักการหรือทฤษฎีในเวลาต่อมา เช่น ทฤษฎี สงครามที่ชอบธรรม จนเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 19 รัฐต่างๆ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิ มนุษยชนมากขึ้น จึงได้ร่วมกันลงนามในสนธิสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ.1864 เกี่ยวกับการ ปกป้องทหารที่ได้รับบาดเจ็บในสนามรบ (ICRC, 2021) และเมื่อเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 20

การปกป้องสิทธิมนุษยชน ก็ได้ถูกนำมาใช้เป็นหลักมูลฐานสำคัญในการจัดทำกฎบัตรสหประชาชาติ (UN Charter Preamble, Art.1) หลังจากนั้นก็ได้มีการขยายขอบเขตในเรื่องการปกป้องสิทธิมนุษยชนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการจัดทำสนธิสัญญารูปแบบต่างๆ ขึ้นมาใช้หลายฉบับ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948, อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมที่เป็นการล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ.1948, กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 เป็นต้น

หลังสงครามเย็นสิ้นสุดลง การเคารพในสิทธิมนุษยชนได้กลายเป็นกระแสหลักในการเมืองระหว่างประเทศอย่างชัดเจน และมีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งการออกมติต่างๆ เพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน เช่น มติของคณะมนตรีความมั่นคงฯ ที่ 688 ค.ศ.1991 ให้อิรักยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือมติที่ 794 ค.ศ.1992 เพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในโซมาเลีย รวมทั้งยังมีกระแสเรียกร้องให้ใช้กำลังแทรกแซงรัฐอธิปไตยเพื่อยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในโซมาเลีย ค.ศ.1992-1993, ในรวันดา ค.ศ.1994 และในบอสเนีย ค.ศ.1995 เป็นต้น แม้จะยังไม่มีการลงนามรับรองในเรื่องการแทรกแซงฯ โดยใช้กำลังก็ตาม

นอกจากนั้น ประชาคมระหว่างประเทศยังได้มีการพัฒนาหลักการเพื่อนำมาใช้ในการปกป้องสิทธิมนุษยชนขึ้น คือ หลักความรับผิดชอบในการปกป้อง (Responsibility to Protect) ซึ่งกำหนดให้รัฐจะต้องมีความรับผิดชอบในการปกป้องพลเมืองของตน จากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง หากรัฐไม่สามารถทำได้หรือไม่อยากทำ ความรับผิดชอบดังกล่าวจะตกเป็นของประชาคมระหว่างประเทศ ซึ่งอาจพิจารณาใช้กำลังเข้าแทรกแซงได้ (ICISS, 2001) แต่อย่างไรก็ตาม หลักความรับผิดชอบในการปกป้องนั้น ยังคงมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างหรือให้ความช่วยเหลือรัฐในการปกป้องประชาชน มากกว่าการใช้กำลังบีบบังคับให้รัฐต้องปกป้องประชาชน ดังนั้น การแทรกแซงฯ ตามหลักการดังกล่าว ยังคงต้องเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในกฎบัตรฯ คือ ต้องได้รับอาณัติจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ โดยคณะมนตรีความมั่นคงฯ จะต้องเห็นชอบร่วมกันว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นนั้นไม่มีสันติวิธีใดๆ จะสามารถนำมาใช้ได้แล้ว หากปล่อยให้เหตุการณ์ดำเนินต่อไป จะเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จึงจะสามารถออกอาณัติให้ใช้กำลังแทรกแซงฯ ได้ (UN Charter Art. 39, Art. 42)

อย่างไรก็ตาม กระบวนการพิจารณาของคณะมนตรีความมั่นคงฯ นั้น มีอุปสรรคสำคัญ คือ การขาดเอกภาพภายในคณะมนตรีความมั่นคงฯ โดยมักจะมีการใช้หรือขู่ว่าจะใช้สิทธิ์ยับยั้ง (Veto) จากสมาชิกถาวรฯ อยู่เสมอ ทำให้หลายครั้งคณะมนตรีความมั่นคงฯ ไม่สามารถออกมติเพื่อแก้ไขเหตุการณ์ที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงเกิดขึ้นได้ เช่น การใช้สิทธิ์ยับยั้งของรัสเซียและจีนในการออกมติให้ใช้กำลังทหารเข้าแทรกแซงซีเรียในปี ค.ศ.2011 และ 2013 อุปสรรคที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้บางครั้งประเทศมหาอำนาจเลือกที่จะทำการแทรกแซงฯ โดยไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาของคณะมนตรีความมั่นคงฯ

ถึงกระนั้นก็ตาม แม้บางครั้งการแทรกแซงฯ จะไม่ได้รับอาณัติจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ แต่ก็ไม่ได้ถูกคัดค้านหรือถูกประณาม ทั้งจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ และจากสมาชิกใหญ่องค์การสหประชาชาติแต่อย่างใด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ประชาคมระหว่างประเทศส่วนใหญ่ให้คุณค่าในด้านสิทธิมนุษยชนไม่ต่างจากคุณค่าในเรื่องหลักอธิปไตยแห่งรัฐเลย นอกจากนั้น แม้การแทรกแซงฯ จะมีเจตนาอื่นเป็นแรงจูงใจสำคัญ เช่น การรักษาหรือส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติของรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศที่ทำการแทรกแซง แต่หากการปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถยุติการชนฆ่ากันได้ สามารถปกป้องประชาชนจากการถูกกระทำอย่างไร้มนุษยธรรมได้ คู่กรณียอมปฏิบัติตามข้อบังคับที่กำหนด และสามารถทำให้มีสันติภาพเกิดขึ้นได้ (Pattison, 2010) การแทรกแซงฯ ดังกล่าว ก็จะไม่เป็นประเด็นกล่าวหาในเรื่องความไม่ชอบธรรมเท่าใดนัก เช่น กรณีที่อังกฤษแทรกแซงฯ เซียร์ราลีโอน ค.ศ. 2000 เป็นต้น ซึ่งแม้การแทรกแซงฯ ดังกล่าวจะไม่ได้รับอาณัติฯ และมีผลประโยชน์ของชาติเป็นแรงจูงใจสำคัญ (Marsden & Talbot, 2000) แต่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การแทรกแซงฯ นั้นได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง และถูกนำมาใช้เป็นแบบอย่างของการแทรกแซงฯ ที่มีประสิทธิภาพ หลังจากนั้น (Ucko, 2015)

องค์กรที่มีความเป็นสากลในการให้อาณัติเพื่อใช้กำลังแทรกแซงรัฐอธิปไตย

องค์กรที่มีความเป็นสากลในระบบระหว่างประเทศ คือ องค์การสหประชาชาติ ซึ่งมี 193 ประเทศเป็นสมาชิกในปัจจุบัน (UN, 2021) และสมาชิกต่างยอมรับร่วมกัน ในการที่จะไม่คุกคามและไม่ใช้กำลังต่อบุรณภาพแห่งดินแดนหรือเอกราชทางการเมืองของรัฐอื่น เว้นแต่เป็นไปเพื่อป้องกันตนเอง หรือเพื่อยุติการกระทำของรัฐที่เป็นภัยต่อสันติภาพและความ

มั่นคงระหว่างประเทศ ตามแนวทางที่คณะมนตรีความมั่นคงฯ มีอำนาจให้ดำเนินการ (UN Charter Art.2, Art.39, Art.42)

ในห้วงสามทศวรรษที่ผ่านมา หลักการดังกล่าวได้ถูกท้าทายจากองค์กรความร่วมมือระดับภูมิภาค (โดยเฉพาะนาโต้) มาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการใช้อำนาจแทรกแซงฯ รัฐอธิปไตยโดยไม่ได้รับอาณัติจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ หากจะมองว่านาโต้กระทำไปก็เพื่ออ้างไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ตามความมุ่งหมายขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ แต่การดำเนินการดังกล่าวก็ควรจะทำได้เฉพาะในเขตอำนาจขององค์กรที่สมาชิกมีข้อตกลงร่วมกัน การที่นาโต้จะใช้กำลังทหารไปแทรกแซงฯ นอกอาณาเขต เช่น ไปโจมตีเซอร์เบีย หรือลิเบีย จึงไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสม และเมื่อพิจารณาถึงสถานะของนาโต้ในระบบระหว่างประเทศแล้ว นาโต้ก็เป็นเพียงตัวแสดงหนึ่ง (Actor) ในระบบฯ ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิกที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น การที่นาโต้จะใช้ข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกไปทำการแทรกแซงฯ รัฐอื่นโดยที่องค์การสหประชาชาติไม่อนุญาต ก็อาจถือได้ว่าเป็นการแทรกแซงตามอำเภอใจของกลุ่มประเทศที่มีผลประโยชน์ร่วมกันนั่นเอง ซึ่งประชาคมระหว่างประเทศไม่สามารถมั่นใจได้ว่านาโต้จะมีศีลธรรมดีพอที่จะใช้อำนาจแทรกแซงฯ รัฐต่างๆ เพื่อปกป้องประชาชนของรัฐนั้นมากกว่าเพื่อประโยชน์ส่วนตนของรัฐสมาชิก อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีความกังวลและมีการวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องดังกล่าวอย่างกว้างขวาง (Henkin, 1999) แต่ก็ยังไม่เคยมีการคัดค้านหรือประณามการกระทำของนาโต้อย่างเป็นทางการมาจากองค์กรระหว่างประเทศใดๆ

จากที่กล่าวมาจึงเห็นถึงสถานะแวดล้อมในระบบระหว่างประเทศที่สำคัญสองประการ คือ ประการแรก ระบบระหว่างประเทศยังคงมีความเป็นอนาธิปไตยค่อนข้างมาก ยังไม่มีองค์กรระหว่างประเทศใดที่มีอำนาจเหนือรัฐ สามารถควบคุมพฤติกรรมของรัฐได้อย่างแท้จริง รัฐมหาอำนาจยังคงสามารถใช้อำนาจแทรกแซงฯ รัฐอื่นได้ แม้จะไม่ได้รับอาณัติจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ โดยที่องค์การสหประชาชาติก็ไม่สามารถยับยั้งได้ ประการที่สอง ประชาคมระหว่างประเทศไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชนน้อยไปกว่าหลักอธิปไตยแห่งรัฐ ดังนั้น เมื่อมีเหตุการณ์ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงเกิดขึ้นภายในประเทศ ย่อมมีโอกาที่ประเทศนั้นจะถูกประเทศมหาอำนาจหรือองค์กรระหว่างประเทศใช้อำนาจเข้าแทรกแซงฯ ได้เสมอ และถ้าการแทรกแซงฯ เป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพ ก็มีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับหรือไม่ได้รับการต่อต้านจากประชาคมระหว่างประเทศ แม้การแทรกแซงดังกล่าวจะมีผลประโยชน์อื่นของผู้แทรกแซงฯ แอบแฝงและไม่ได้รับอาณัติใดๆ จากคณะมนตรีความมั่นคงฯ ก็ตาม

ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา

เมื่อประชาคมระหว่างประเทศให้คุณค่าในเรื่องหลักสิทธิมนุษยชน ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าหลักอธิปไตยแห่งรัฐ การใช้กำลังแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ และเพื่อให้การแทรกแซงฯ มีความชอบธรรมมากขึ้น จึงมีแนวทางเพื่อพิจารณาดังนี้

แนวทางที่ 1 : ใช้หลักความรับผิดชอบในการปกป้อง เป็นแนวปฏิบัติในการแทรกแซงฯ

การแทรกแซงฯ ตามแนวทางนี้จะสามารถกระทำได้ก็ต่อเมื่อเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างรุนแรง 4 ประเภทเท่านั้น คือ การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide), การก่ออาชญากรรมสงคราม (War Crimes), การกวาดล้างเผ่าพันธุ์ (Ethnic Cleaning), และการก่ออาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (Crimes against Humanity) โดยการแทรกแซงฯ ต้องเป็นหนทางสุดท้ายที่เหลืออยู่ และต้องได้รับอาณัติจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ (ICISS, 2001) สำหรับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นกรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงฯ ขาดความเป็นเอกภาพไม่สามารถออกมติเพื่อแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากมีการใช้สิทธิ์ยับยั้ง (Veto) ของสมาชิกถาวรฯ ให้นำใช้กระบวนการ “รวมกันเพื่อสันติภาพ (Uniting for Peace)” มาใช้ โดยสมัชชาใหญ่ฯ ทำการเรียกประชุมฉุกเฉินเป็นวาระพิเศษในกรณีดังกล่าว (Tomuschat, 2008) ซึ่งหากที่ประชุมสมัชชาใหญ่ฯ มีมติเห็นควรให้ใช้กำลังแทรกแซงฯ ก็ถือว่ามติดังกล่าวมีความชอบธรรมอย่างสูง คณะมนตรีความมั่นคงฯ จึงควรต้องทบทวนการตัดสินใจ และดำเนินการอย่างเหมาะสมเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจำกัดการใช้สิทธิ์ยับยั้งของสมาชิกถาวรฯ เมื่อต้องทบทวนการตัดสินใจหลังผ่านการการใช้กระบวนการ “รวมกันเพื่อสันติภาพ” มาแล้ว หรืออาจมอบอำนาจให้องค์กรระดับภูมิภาคพิจารณาใช้กำลังแทรกแซงฯ แทนก็ได้

การดำเนินการตามแนวทางนี้ เป็นการเปลี่ยนมุมมองและแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยของรัฐจากเดิมที่มองว่ารัฐมีอำนาจอธิปไตยแบบเด็ดขาด (Absolute Sovereignty) เป็น

อำนาจอธิปไตยแบบมีเงื่อนไข (Conditional Sovereignty) คือ ต้องมีความรับผิดชอบในการปกป้องประชาชนของรัฐด้วย ถ้ารัฐรับผิดชอบไม่ได้ก็ต้องยอมสละอธิปไตยบางส่วน เพื่อให้ประชาคมระหว่างประเทศได้เข้ามาปกป้องเพื่อนมนุษย์ในรัฐแทน ที่สำคัญ แนวทางนี้ไม่ได้ก่อให้เกิดพันธกรณีใหม่ทางกฎหมาย แต่เป็นการสร้างพันธกรณีใหม่ทางการเมืองให้กับสมาชิกในประชาคมระหว่างประเทศต้องปฏิบัติ ภายใต้กรอบกฎหมายเดิมที่มีอยู่

แนวทางที่ 2 : ใช้หลักจารีตประเพณีระหว่างประเทศ เป็นแนวปฏิบัติในการแทรกแซงฯ

แนวทางนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่า รัฐหรือองค์กรระหว่างประเทศมีสิทธิที่จะร่วมกันพิทักษ์และส่งเสริมการเคารพในสิทธิมนุษยชน อันเป็นหลักมูลในเกียรติศักดิ์ของมนุษย์และเป็นคุณค่าที่ประชาคมระหว่างประเทศยอมรับร่วมกัน แม้จะต้องใช้กำลังก็ตาม แนวทางนี้จะสอดคล้องกับมุมมองด้านกฎหมายที่ว่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างรุนแรงนั้นเป็นสิ่งต้องห้ามเด็ดขาดในระบบระหว่างประเทศ (Greenwood, 2008) ซึ่งที่ผ่านมาก็มีนักกฎหมายและนักวิชาการหลายท่านสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว โดยเห็นว่าประชาคมระหว่างประเทศมีสิทธิที่จะปกป้องไม่ให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้น ถ้าไม่มีหนทางที่จะแก้ไขด้วยสันติวิธีแล้ว การใช้กำลังแทรกแซงฯ ก็ไม่ใช่สิ่งที่ไม่ชอบธรรมแต่อย่างใด (Sharp Sr, 1999)

การอ้างสิทธิแทรกแซงฯ ในลักษณะนี้ ไม่ได้เป็นเรื่องใหม่ในระบบระหว่างประเทศ แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องแม้จะมีกฎบัตรสหประชาชาติเกิดขึ้นแล้วก็ตาม เช่น อินเดียแทรกแซงปากีสถาน ค.ศ.1971, แทนซาเนียแทรกแซงอูกานดา ค.ศ.1979, กลุ่มประเทศแอฟริกาตะวันตกแทรกแซงไลบีเลีย ค.ศ.1990, สหรัฐฯ และพันธมิตรร่วมกันกำหนดเขตห้ามบินในอิรัก ค.ศ.1992, นาโตแทรกแซงเซอร์เบีย ค.ศ. 1999, รัสเซียแทรกแซงจอร์เจีย ค.ศ.2008, และอังกฤษแทรกแซงในซีเรีย ค.ศ.2015 เป็นต้น ซึ่งนักกฎหมายระหว่างประเทศหลายท่าน รวมทั้งผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เช่น ศาสตราจารย์ Christopher Greenwood เห็นว่าการใช้กำลังแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมนั้นมีความชอบด้วยกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ (Sharp Sr, 1999) และเนื่องจากธรรมเนียมศาลยุติธรรมระหว่างประเทศไม่ได้กำหนดลำดับศักดิ์ของที่มาของกฎหมายไว้ ทำให้กฎหมายแบบจารีตประเพณีไม่ได้มีศักดิ์ต่อยกกว่ากฎบัตรสหประชาชาติฯ (Greenwood, 2008) ดังนั้น การแทรกแซงฯ ที่เป็นไปตามจารีตประเพณีระหว่างประเทศ จึงสามารถกระทำได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับอนุมัติจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การแทรกแซงฯ ตามแนวทางนี้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น การแทรกแซงฯ ควรต้องเป็นการแทรกแซงร่วมมากกว่าการแทรกแซงฯ โดยลำพังเพียงรัฐใดรัฐหนึ่ง ซึ่งองค์กรที่เหมาะสมคือองค์กรความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น นาโต้ (NATO), องค์กรความร่วมมือแห่งแอฟริกา (OAU), หรืออาเซียน (ASEAN) เป็นต้น เนื่องจากสมาชิกขององค์กรคือกลุ่มประเทศที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น จากผู้ลี้ภัย หรือจากการถูกใช้ดินแดนเป็นฐานของกลุ่มต่อต้านรัฐบาล นอกจากนี้ ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ย่อมมีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรม บริบทที่นำไปสู่ความขัดแย้ง และตัวแสดงที่เกี่ยวข้อง ทำให้เข้าใจในปัญหาได้ดีกว่าประชาคมระดับโลก (UN, 2011) ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวสามารถทำให้การแทรกแซงฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันการณ์ ดังเช่นกรณีเหตุการณ์ที่ประชาคมเศรษฐกิจแห่งรัฐแอฟริกาตะวันตก (ECOWAS) ได้ร่วมกันแทรกแซงฯ สาธารณรัฐไลบีเรีย (1990) และเซียร์ราลีโอน (1997) เป็นต้น (Abass, 2015)

แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

จากทางเลือกทางยุทธศาสตร์ที่ได้วิเคราะห์มาแล้วนั้น เพื่อให้ได้แนวทางที่ดีที่สุดในการนำไปใช้จริง งานวิจัยนี้จึงใช้กระบวนการประเมินค่าทางเลือกฯ โดยใช้ “SAF Test” ซึ่งพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ความเหมาะสม (Suitability), การยอมรับได้ (Acceptability), และความเป็นไปได้ (Feasibility) (United States Army War College, 2018)

ความเหมาะสม (Suitability)

การใช้กำลังแทรกแซงฯ ตามหลักจารีตประเพณีระหว่างประเทศนั้น โดยหลักการแล้วสามารถทำให้การแก้ปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนภายใน รัฐเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว เพราะไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะมนตรีความมั่นคงฯ แต่แนวทางดังกล่าวก็อาจถูกกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ รวมถึงกลุ่มเคลื่อนไหวแบ่งแยกดินแดนภายในประเทศ นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำให้เกิดการแทรกแซงฯ จากภายนอก เช่น สร้างสถานการณ์และยั่วยุให้รัฐบาลตอบโต้ด้วยวิธีการรุนแรง หรือดำเนินการเองแล้วกล่าวหาว่าฝ่ายรัฐเป็นผู้กระทำ และเรียกร้องให้เกิดการแทรกแซงฯ จากรัฐมหาอำนาจหรือองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือผลประโยชน์ของตนได้

นอกจากนั้น องค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาคก็อาจกังวลหรือไม่ต้องการที่จะเข้าแทรกแซงกิจการภายในของรัฐสมาชิกด้วยกันเท่าใดนัก เพราะเกรงว่าวันหนึ่งตนอาจตกอยู่ในภาวะถูกแทรกแซงฯ บ้าง โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา และด้วยศักยภาพของรัฐสมาชิกแล้ว บางครั้งอาจไม่สามารถร่วมกันแทรกแซงฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องนำไปใช้ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศมหาอำนาจอ้างเหตุผลดังกล่าว เพื่อกำลังเข้ามาช่วยในการแทรกแซงฯ โดยมีผลประโยชน์ส่วนตนแอบแฝงได้ และที่สำคัญ การยอมรับให้มีการแทรกแซงฯ ตามหลักจารีตประเพณีระหว่างประเทศนั้น ก็เปรียบเหมือนเป็นการนำคุณค่าด้านสิทธิมนุษยชนไปขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานหรือแนวคิดของประเทศเพียงไม่กี่ประเทศในการตัดสินใจแทรกแซงฯ จึงทำให้ขาดความเป็นสากลไป ซึ่งแตกต่างจากหลักความรับผิดชอบในการปกป้องซึ่งยังคงต้องอาศัยกลไกความเห็นจากสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ จึงมีความเป็นสากลมากกว่า

การใช้หลักความรับผิดชอบในการปกป้อง ยังสะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับและเคารพในเจตจำนงเริ่มแรกของการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ คือการเคารพในหลักอธิปไตยแห่งรัฐและหลักสิทธิมนุษยชน มากกว่าการใช้หลักกฎหมายจารีตประเพณี และเนื่องจากระบบระหว่างประเทศยังมีความเป็นอนาธิปไตยอยู่ค่อนข้างสูง ทำให้รัฐที่อ่อนแอกว่าสามารถถูกคุกคามจากรัฐที่เข้มแข็งกว่าได้เสมอ สิ่งที่จะช่วยป้องกันรัฐจากการถูกคุกคามได้ดีที่สุดสิ่งหนึ่งก็คืออำนาจอธิปไตย ดังนั้น รัฐจึงควรส่งเสริมให้มีการเคารพในอธิปไตยแห่งรัฐ ไม่ให้สามารถถูกละเมิดได้โดยง่าย ซึ่งหลักความรับผิดชอบในการปกป้องเป็นหลักการที่ทำให้มีความสำคัญในเรื่องดังกล่าว แม้จะมีเงื่อนไขเรื่องความรับผิดชอบมาเกี่ยวข้องด้วยก็ตาม

การยอมรับได้ (Acceptability)

จากการที่ผู้นำแต่ละประเทศได้ให้การยอมรับร่วมกัน ในหลักการเรื่องความรับผิดชอบในการปกป้อง (Office on Genocide Prevention and the Responsibility to Protect, n.d.) ในการประชุมสุดยอดผู้นำประเทศเมื่อปี ค.ศ. 2005 นั้น ทำให้สามารถอนุมานได้ว่าการนำหลักการดังกล่าวมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการแทรกแซงฯ ย่อมเป็นที่ยอมรับได้อย่างกว้างขวางในประชาคมระหว่างประเทศ ในขณะที่แนวทางการแทรกแซงฯ โดยใช้จารีตประเพณีระหว่างประเทศเป็นแนวปฏิบัตินั้น แม้จะได้รับการยอมรับเช่นกัน แต่ยังคงมีความเห็นแย้งในหลายประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการยอมรับว่าการแทรกแซงฯ

เป็นจารีตประเพณีไปแล้ว เนื่องจากยังคงมีนักวิชาการด้านกฎหมายหลายท่านเห็นว่า แม้จะมีการแทรกแซงๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่การแทรกแซงดังกล่าวก็ไม่ได้มีเรื่องการปกป้องสิทธิมนุษยชนเป็นเหตุจูงใจอย่างเดียว ยังมีมูลเหตุจูงใจอย่างอื่นผสมไปด้วย เช่น แทนซาเนียแทรกแซงอุกันดา (1978) นอกจากจะเป็นการแทรกแซงเพื่อปกป้องประชาชนจากการถูกสังหารหมู่แล้ว ยังเป็นการตอบโต้ที่อุกันดา ส่งกองทหารไปโจมตีและยึดเอาบางส่วนของเมืองคาเกล่าของแทนซาเนียไปเป็นส่วนหนึ่งของอุกันดา หรือเหตุการณ์ก่อนหน้าในปี ค.ศ.1971 กรณีที่อินเดียส่งกองกำลังทหารบุกเข้าไปในปากีสถานตะวันออกเพื่อช่วยเหลือประชาชนชาวเบงกาลี (Bengali) จากการถูกกองทัพปากีสถานเช่นฆ่า ก็เพราะว่า เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ประชาชนกว่า 10 ล้านคนลี้ภัยเข้ามาในอินเดีย (Sharp Sr, 1999; Matata, 2016; UNHCR, 2000) เป็นต้น ข้อโต้แย้งดังกล่าวนี้ ทำให้การแทรกแซงๆ โดยอ้างหลักจารีตประเพณีระหว่างประเทศ เป็นที่ยอมรับน้อยกว่าการแทรกแซงๆ ตามโดยใช้หลักความรับผิดชอบในการปกป้อง

ความเป็นไปได้ (Feasibility)

แนวทางตามหลักความรับผิดชอบในการปกป้องนั้น แม้จะเป็นแนวทางที่มีการเพิ่มเงื่อนไขในเรื่องอำนาจอธิปไตยของรัฐเข้ามา แต่ก็ยังเป็นแนวทางที่ได้รับความนิยมรับในประชาคมระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง สำหรับในการนำไปใช้นั้น อาจต้องมีการพัฒนาแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ใช้กระบวนการ “ร่วมกันเพื่อสันติภาพ” เป็นมาตรการเสริมในกรณีที่สมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงฯ ขาดเอกภาพ ซึ่งการดำเนินการเช่นนั้น ก็ไม่น่าจะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เนื่องจากเป็นการให้สิทธิ์กับรัฐสมาชิกในสมัชชาใหญ่ฯ ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณามากขึ้น ส่วนการแทรกแซงๆ ตามแนวทางจารีตประเพณีระหว่างประเทศนั้น เนื่องจากสภาวะแวดล้อมในระบบระหว่างประเทศยังคงมีความเป็นอนาธิปไตย ไม่มีองค์กรใดที่สามารถควบคุมการปฏิบัติของรัฐได้อย่างแท้จริง จึงทำให้ยังคงมีความเป็นไปได้ที่ประเทศมหาอำนาจจะนำหลักการดังกล่าวไปใช้ได้เสมอเช่นกัน

เมื่อพิจารณาทางเลือกทั้งสอง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยรวมแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าทางเลือกทางยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ที่จะทำให้การใช้กำลังแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมมีความชอบธรรมมากขึ้น คือ การใช้หลักความรับผิดชอบในการปกป้องเป็นแนวปฏิบัติในการแทรกแซงๆ

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ที่ผ่านมาจะเห็นว่า หลักอธิปไตยไม่ได้มีไว้เพียงเพื่อปกป้องคุ้มครองรัฐเท่านั้น แต่ยังปกป้องคุ้มครองไปถึงประชาชนของรัฐด้วยเช่นกัน ดังนั้น หากรัฐใดกระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงต่อประชาชนของตน ก็มีโอกาสที่รัฐนั้นจะถูกต่างชาติหรือองค์กรระหว่างประเทศใช้กำลังเข้ามาแทรกแซงฯ ได้ ในขณะเดียวกัน สภาวะการณ์ดังกล่าวก็เปิดโอกาสให้รัฐมหาอำนาจ สามารถใช้การปฏิบัติการลับหรือใช้องค์กรตัวแทน ทำให้เกิดเหตุการณ์ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงในรัฐเป้าหมาย แล้วใช้เป็นข้ออ้างในการนำกำลังเข้ามาแทรกแซงฯ เพื่อผลประโยชน์ของตนได้เช่นกัน รัฐมหาอำนาจนั้น ไม่ได้มีคุณธรรมเสมอไป รัฐดังกล่าวสามารถที่จะละเมิดกฎเกณฑ์หรือข้อตกลงที่ทำไว้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติได้เสมอ ดังเช่น เหตุการณ์อิหร่าน-คอนทรา ค.ศ.1985 - 1986 ที่สหรัฐฯ ละเมิดมาตรการคว่ำบาตร ทำการลักลอบขายอาวุธให้อิหร่านเพื่อสงครามกับอิรัก แล้วนำเงินที่ได้ไปสนับสนุนกลุ่มกบฏต่อต้านรัฐบาลนิการาควัว เป็นต้น (Sciaroni, 1990) ดังนั้น เราจึงไม่อาจเชื่อมั่นในสิ่งที่รัฐมหาอำนาจพูดหรือทำข้อตกลงไว้ได้เสมอไป

สำหรับประเทศไทยนั้น มีภูมิรัฐศาสตร์ที่เกื้อกูลต่อการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคในหลายด้าน สามารถเป็นจุดเชื่อมต่อทางการค้าและการคมนาคมขนส่งที่มีศักยภาพสูง เป็นพื้นที่สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารในภูมิภาคได้เป็นอย่างดี มีทรัพยากรธรรมชาติ มีสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศที่เอื้อต่อการเป็นแหล่งผลิตอาหารให้กับตลาดโลก สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้ไทยเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนั้น หากมีความขัดแย้งหรือความไม่สงบเกิดขึ้นในประเทศไทย ย่อมมีความเป็นไปได้ที่จะถูกรัฐมหาอำนาจแสวงประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าวได้ เช่น ใช้การปฏิบัติการลับส่งเสริมขบวนการเคลื่อนไหวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อต่อต้านรัฐบาล สร้างสถานการณ์ให้มีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อสร้างความชอบธรรมในการนำกำลังเข้าแทรกแซงฯ จากนั้นใช้การการสื่อสารทางยุทธศาสตร์และการปฏิบัติการข่าวสารทุกรูปแบบ เพื่อนำไปสู่การลงประชามติแบ่งแยกประเทศใหม่โดยมีการกำหนดเงื่อนไขหรือวางแนวทางพัฒนาประเทศที่แฝงไปด้วยผลประโยชน์ของ

ตนเองเป็นสำคัญ เช่น ใช้พื้นที่เป็นที่ตั้งทางทหารเพื่อจำกัดการแผ่ขยายอิทธิพลของชาติมหาอำนาจที่เป็นคู่แข่งในภูมิภาค หรือส่งเสริมให้มีการขุดคลองเพื่อเชื่อมต่อเส้นทางการเดินเรือระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ภายใต้เงื่อนไขที่เอื้อประโยชน์ต่อประเทศมหาอำนาจ ดังที่เคยเกิดขึ้นกับคลองปานามาแล้ว เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้ประเทศมหาอำนาจสามารถใช้อำนาจแทรกแซงฯ เป็นเครื่องมือในการแสวงประโยชน์จากรัฐต่างๆ ได้โดยง่าย การแทรกแซงฯ จึงควรดำเนินการผ่านกลไกขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับทางเลือกทางยุทธศาสตร์ที่ใช้หลักความรับผิดชอบในการปกป้องเป็นแนวปฏิบัติในการแทรกแซงฯ ซึ่งแนวทางดังกล่าว นอกจากจะช่วยส่งเสริมให้รัฐต่างๆ มีความรับผิดชอบต่อประชาชนของตนเองแล้ว ยังช่วยส่งเสริมให้เกิดสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาคตามมาด้วย เนื่องจาก การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงภายในรัฐ อาจทำให้เกิดการอพยพหนีภัยไปยังประเทศเพื่อนบ้าน เกิดขบวนการต่อต้านอันอาจแฝงไปด้วยภัยแทรกซ้อนต่างๆ ส่งผลให้การค้าการลงทุนในภูมิภาคอาจต้องถดถอยลง และทำให้ภูมิภาคขาดเสถียรภาพและความมั่นคงตามมาได้

เมื่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในรัฐสามารถเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงของประเทศและภูมิภาคได้ รัฐบาลไทยจึงควรส่งเสริมให้มีการเคารพในหลักสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง และเมื่อมีเหตุการณ์ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงเกิดขึ้น จนถึงขั้นต้องใช้กำลังเข้าแทรกแซงฯ รัฐบาลไทยก็ต้องมีจุดยืนที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้ใช้หลักความรับผิดชอบในการปกป้องเป็นแนวทางในการแทรกแซงฯ รวมทั้งร่วมจัดกำลังแทรกแซงฯ ตามแนวทางดังกล่าว เมื่อได้รับการร้องขอจากองค์การสหประชาชาติ การดำเนินเช่นนี้นอกจากจะช่วยยับยั้งไม่ให้เกิดการแทรกแซงฯ ตามอำเภอใจของรัฐมหาอำนาจแล้ว ยังช่วยส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ สอดคล้องกับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ประเด็นความมั่นคงในเรื่อง การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมถึงองค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ อันจะส่งผลให้ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเป้าหมายประการหนึ่งของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (ประกาศเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561- 2580), 2561; ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580), 2562)

ในส่วนของกองทัพบกนั้น สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการเข้าร่วมปฏิบัติการแทรกแซงฯ คือ ประสิทธิภาพในการแทรกแซงฯ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าเพียงแค่สามารถเอาชนะทางยุทธวิธีได้ เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงสามารถปกป้องพลเรือนผู้บริสุทธิ์ได้ ยุติการฆ่าฟันกันได้ ทำให้ คู่กรณียอมปฏิบัติตามข้อบังคับที่กำหนด และทำให้เกิดสันติภาพได้อย่างยั่งยืน ตามที่ได้ กล่าวไว้แล้ว ซึ่งการจะบรรลุผลดังกล่าวได้นั้น จะต้องมีแผนการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เพราะแผนที่ขาดประสิทธิภาพ อาจส่งผลให้การแทรกแซงฯ ขาดการยอมรับตามมาได้ ดังนั้น การเข้าร่วมปฏิบัติของกองทัพบกนั้น จึงควรจะต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นการวางแผน ร่วมกำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้การแทรกแซงฯ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้น กำลังทางยุทธวิธีที่เข้าร่วมปฏิบัติจะต้องสามารถปฏิบัติการกิจได้อย่าง สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับมิตรประเทศ ซึ่งสิ่งที่จะช่วยสร้างเสริมขีดความสามารถ ดังกล่าวได้ คือ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานในหน่วยกำลังรบ เช่น รองผู้บัญชาการ กองพล รองผู้บังคับการกรม และฝ่ายเสนาธิการ ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งเดียวกันในหน่วย กำลังรบของมิตรประเทศ (Interoperability) เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเรียนรู้ซึ่งกันและ กัน ส่วนกำลังพลที่จะเข้าร่วมปฏิบัตินั้น ต้องมีทั้งความรู้ทางทฤษฎีและความชำนาญใน การปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น กองทัพบกจึงต้องจัดให้มีการฝึกและประเมินผล เพื่อพัฒนาขีดความสามารถอย่างต่อเนื่อง โดยสิ่งสำคัญที่ต้องพัฒนา คือ ผู้ที่หน้าที่ประเมิน การปฏิบัติในแต่ละระดับหน่วย (OC/T) จะต้องสามารถทำหน้าที่ทั้งสังเกตการณ์ปฏิบัติ ให้ คำแนะนำ และประเมินผลการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการประเมินผลการฝึก จะต้องให้ความสำคัญกับการผ่านเกณฑ์มาตรฐานมากกว่าการแข่งขันเพื่อจัดลำดับ และสิ่ง สำคัญอีกประการหนึ่งคือ กองทัพบกควรส่งเสริมให้มีการฝึกร่วมผสมกับมิตรประเทศอย่าง สม่ำเสมอ ทั้งการฝึกอบรมทางทฤษฎีและฝึกปฏิบัติในหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การฝึก จัดทำแผน ไปจนถึงการฝึกภาคสนาม และการตรวจสอบประเมินผล ซึ่งการฝึกร่วมผสม ดังกล่าวนั้น นอกจากจะเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ทางทหารที่ดีระหว่างมิตรประเทศ แล้ว ยังสามารถช่วยให้กำลังทหารได้เรียนรู้ในหลักนิยมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทำให้ มีความเข้าใจกันมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ดีในการร่วมกันจัดทำและพัฒนาระเบียบปฏิบัติประจำกองกำลังผสมนานาชาติ เพื่อให้ทุกชาติมีความเข้าใจตรงกัน และ สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพหากเกิดสถานการณ์จริงในอนาคต

บทที่ 4

บทสรุป

จากที่ได้ทำการศึกษาวิจัยมานั้น สามารถสรุปประเด็นสำคัญในแต่ละวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้ ประการแรก การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหารนั้น ยังไม่มีความชอบธรรมตามทฤษฎีสงครามที่ชอบธรรม เนื่องจากเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ได้มีเจตนาที่แท้จริง และในบางครั้งก็เป็นไปโดยไม่ได้รับอาณัติจากองค์กรที่มีอำนาจ สำหรับแนวทางที่จะทำให้การแทรกแซงดังกล่าวมีความชอบธรรมมากขึ้น มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นที่ยอมรับได้ในประชาคมระหว่างประเทศ คือ การนำหลักความรับผิดชอบในการปกป้องมาเป็นแนวปฏิบัติในการแทรกแซงฯ ซึ่งแนวทางนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติการร่วม ภายใต้กลไกขององค์การสหประชาชาติและกฎบัตรฯ ที่มีอยู่ จึงไม่ได้เป็นการสร้างพันธกรณีใหม่ทางกฎหมายแต่อย่างใด

ประการที่สอง การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรมด้วยการใช้กำลังทางทหาร อาจถูกประเทศมหาอำนาจนำไปใช้เป็นช่องทางเพื่อเข้าไปแสวงประโยชน์ส่วนตน ในประเทศเป้าหมายได้ และสำหรับประเทศไทย ซึ่งมีภูมิรัฐศาสตร์และปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติมหาอำนาจในภูมิภาคได้เป็นอย่างดี ก็อาจตกเป็นเป้าหมายได้เช่นกัน สำหรับแนวทางที่สามารถช่วยป้องกันหรือยับยั้งไม่ให้ประเทศมหาอำนาจใช้การแทรกแซงฯ เป็นเครื่องมือในการแสวงประโยชน์ส่วนตนจากประเทศที่อ่อนแอกว่าได้โดยง่าย ก็คือ การส่งเสริมให้ใช้หลักความรับผิดชอบในการปกป้องเป็นแนวปฏิบัติในการใช้กำลังเข้าแทรกแซงฯ ไม่ควรปล่อยให้การแทรกแซงฯ เป็นไปตามอำเภอใจของชาติมหาอำนาจ อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ประการที่สาม หากกองทัพมีความจำเป็นต้องจัดกำลังเข้าร่วมปฏิบัติการดังกล่าวในอนาคต สิ่งสำคัญที่กองทัพจะต้องเตรียมการ คือ การพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมผสมระหว่างกองทัพกับกองทัพมิตรประเทศ โดยมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมที่สำคัญคือ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนกำลังพลร่วมปฏิบัติงานในกองทัพมิตรประเทศตั้งแต่ยามปกติ พัฒนาระบบการฝึกและประเมินผลการฝึกอย่างต่อเนื่อง

โดยเฉพาะการพัฒนาผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตการณ์ แนะนำและประเมินผลการฝึก (OC/T) ให้มีขีดความสามารถในการทำหน้าที่อย่างแท้จริง นอกจากนี้ กองทัพบกยังควรจัดให้มีการฝึกร่วมผสมกับมิตรประเทศอยู่เสมอ เพื่อเสริมสร้างและดำรงขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมผสมไว้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอในการประยุกต์ใช้ผลการวิจัย

ผู้วิจัยเห็นว่า การใช้หลักความรับผิดชอบในการปกป้อง เป็นแนวปฏิบัติในการใช้กำลังแทรกแซงฯ นั้น นอกจากจะช่วยป้องกันไม่ให้ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย ตกเป็นเป้าหมายของการถูกแทรกแซงฯ ได้โดยง่ายแล้ว ยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้แต่ละประเทศให้ความสำคัญกับการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของพลเมืองของตน ทำให้ลดโอกาสที่จะเกิดการรบราฆ่าฟันกันขึ้นภายในประเทศ อันสามารถส่งผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาคตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น หากมีประเทศใดกระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้นพื้นฐานอย่างรุนแรง จนทำให้ต้องมีการแทรกแซงฯ เกิดขึ้น รัฐบาลไทยควรส่งเสริมให้มีการใช้หลักการดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติในการแทรกแซงฯ และหากได้รับการร้องขอจากองค์การสหประชาชาติ ไทยก็ควรจัดกำลังเข้าร่วมปฏิบัติตามศักยภาพที่สามารถทำได้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ทำให้ไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศตามมา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากกองทัพบกไทยมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถแลกเปลี่ยนกำลังพลปฏิบัติงาน หรือฝึกร่วมผสมเพื่อเตรียมความพร้อมร่วมกับมิตรประเทศได้ทุกประเทศ ดังนั้น จึงควรต้องมีการกำหนดลำดับความสำคัญว่า กองทัพบกควรจะให้ความสำคัญในการฝึกร่วมผสมกับมิตรประเทศใด ควรเป็นมิตรประเทศในภูมิภาคหรือนอกภูมิภาค และเนื่องจากแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) ต่างมีเป้าหมายร่วมกันในการส่งเสริมความมั่นคงในภูมิภาค ดังนั้น การจัดตั้งกองกำลังอาเซียนเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตด้านความมั่นคงในภูมิภาคจึงเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ควรต้องมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580), (2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก, หน้า 1-71.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580), (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 51 ก, หน้า 1-17.
- Abass, A. (2015). *The Implementation of ECOWAS' New Protocol and Security Council Resolution 1270 in Sierra Leone: New Developments in Regional Intervention*. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/214371806.pdf>
- Aloyo, E. (2014) *The Last of Last Resort*. Retrieved from https://www.thehagueinstituteforglobaljustice.org/wp-content/uploads/2015/10/WorkingPaper-1-Last-Resort_1404750337.pdf
- Avis, W.R. (2019). *Current trends in violent conflict* (K4D Helpdesk Report 565). Brighton, UK: Institute of Development Studies. Retrieved from https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5cf669ace5274a07692466db/55_Trends_in_Violent_Conflict.pdf
- Clausewitz, C. (1874). *On War* (J. J. Graham, Trans.). Retrieved from <https://www.globalgreybooks.com/on-war-ebook.html>
- Green, M. (2019). *To What Extent Was the NATO Intervention in Libya a Humanitarian Intervention?* Retrieved from <https://www.e-ir.info/2019/02/06/to-what-extent-was-the-nato-intervention-in-libya-a-humanitarian-intervention/>
- Greenwood, C. (2008). *Sources of International Law: An Introduction*. Retrieved from https://legal.un.org/avl/pdf/ls/greenwood_outline.pdf

- Guthrie, C., & Quinlan, M. (2007). *Just War: The Just War Tradition: Ethics in Modern Warfare*. London: Bloomsbury Publishing Plc.
- Hayward, J. (1999). NATO's War in the Balkans: A Preliminary Analysis, *New Zealand Army Journal*, 21, 1-17. Retrieved from http://archive.wikiwix.com/cache/index2.php?rev_t=1312801926&url=http://www.joelhayward.org/natoswarinthebalkans.htm
-
- Henkin, L. (1999). Kosovo and the Law of Humanitarian Intervention. *The American Journal of International Law*, 93 (24), 824-828. Retrieved from <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/article/kosovo-and-the-law-of-humanitarian-intervention/D0FD88F46245933EAF46804B29A763CE>
- Holzgrefe, J.L. (2003). The Humanitarian Intervention Debate. In J.L. Holzgrefe & R.O. Keohane (Eds.), *Humanitarian Intervention : Ethical Legal and Political Dilemmas* (pp.15-52). Cambridge : Cambridge University Press. Retrieved from <http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam034/2003269355.pdf>.
- International Commission on Intervention and State Sovereignty [ICISS], (2001). *The Responsibility to Protect: Report of the International Commission on Intervention and State Sovereignty, 2001* Retrieved Feb 15, 2021, from : <https://www.globalr2p.org/resources/the-responsibility-to-protect-report-of-the-international-commission-on-intervention-and-state-sovereignty-2001/>
- International Committee of the Red Cross [ICRC], (2004). *What is International Humanitarian Law?* Retrieved from https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/what_is_ihl.pdf
- International Committee of the Red Cross [ICRC], (2021). *Convention for the*

Amelioration of the Condition of the Wounded in Armies in the Field. Geneva, 22 August 1864. Retrieved from : <https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/INTRO/120?OpenDocument>

International Court of Justice [ICJ]. Art.38. Retrieved from <https://www.icj-cij.org/en/statute>

Krisch, N. (1999). Unilateral enforcement of the collective will: Kosovo, Iraq, and the Security Council. *Max Planck Yearbook of United Nations Law*, 3, 59-103. Retrieved from https://www.mpil.de/files/pdf2/mpunyb_krisch_3.pdf

Lambeth, B.S. (2001). *NATO's Air War for Kosovo: A Strategic and Operational Assessment*. Santa Monica, CA: RAND Corporation. Retrieved from https://www.rand.org/pubs/monograph_reports/MR1365.html

Marsden, C. & Talbot, C. (2000). *Britain's military intervention in Sierra Leone part of a new "Scramble for Africa"*. Retrieved from <https://www.wsws.org/en/articles/2000/05/sier-m20.html>

Matata, C. (2016) The Tanzanian-Ugandan War: Were the Just War Principles, Islamic Just War Tradition or the Catholic Social Ethics followed? *IOSR Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS)*, 21(7), 86-91. Retrieved from : <http://www.iosrjournals.org/iosr-jhss/papers/Vol.%2021%20Issue7/Version-8/K2107088691.pdf>

McMahan, J. (2005). Just Cause for War, *Ethics and International Affairs*, 19, 1-21. Retrieved from https://www.philosophy.rutgers.edu/joomlatools-files/docman-files/Just_Cause_for_War.pdf

McCall, M. (2017). *Determining a Successful Humanitarian Intervention*. Retrieved from <https://www.e-ir.info/2017/07/09/determining-a-success>

ful-humanitarian-intervention/

Nicaragua v. United States of America, *Case Concerning Military and Paramilitary Activities In and Against Nicaragua*, I.C.J. Reports 1986, p. 14; General List No. 70, (International Court of Justice (ICJ), 27 June 1986). Retrieved from <https://www.refworld.org/cases,ICJ,4023a44d2.html>

North Atlantic Treaty Organization [NATO]. (2016). *Kosovo Air Campaign (Archived): Operation Allied Force*. Retrieved from https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49602.htm

Office on the Genocide Prevention and the Responsibility to Protect, (n.d.). *Responsibility to Protect*. Retrieved from <https://www.un.org/en/genocidprevention/about-responsibility-to-protect.shtml>

Pettersson, T., & Öberg, M. (2020). Organized violence 1989–2019. *Journal of Peace Research*, 57(4), 597–613. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0022343320934986>

Sciaroni, B.G. (1990). Boland in the Wind: The Iran-Contra Affair and the Invitation to Struggle. *Pepperdine Law Review*. 17(2), 379-427. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/71933029.pdf>

Sharp Sr, W.G. (1999). Operation Allied Force: Reviewing the Lawfulness of NATO's Use of Military Force to Defend Kosova, *Maryland Journal of International Law*, 23 (1), 295-329. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/56359313.pdf>

Tomuschat, C. (2008). Uniting for Peace. *United Nations Audiovisual Library of International Law*. Retrieved from https://legal.un.org/avl/pdf/ha/ufp/ufp_e.pdf

Ucko, D.H. (2015). Can Limited Intervention Work? Lessons from Britain's

Success Story in Sierra Leone, *Journal of Strategic Studies*, 39(5-6),1-31.
Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/291951006_Can_a_Limited_Intervention_Work_Lessons_from_Britain's_Success_Story_in_Sierra_Leone

U.N. Charter art. 1, para.2 & para.3 Retrieved from <https://treaties.un.org/doc/publication/ctc/uncharter.pdf>

U.N. Charter art. 2, para. 4. Retrieved from <https://treaties.un.org/doc/publication/ctc/uncharter.pdf>

United Nation [UN], (2021). *Member States*. Retrieved from <https://www.un.org/en/about-us/member-states>

United Nation [UN], (2011) *UN Report of the Secretary-General*. Retrieved from <https://digitallibrary.un.org/record/706568#record-files-collapse-header>

United States Army War College, 2018. *National Security Policy and Strategy*. Retrieved from <https://www.armywarcollege.edu/documents/Directives/AY18%20National%20Security%20Policy%20&%20Strategy%20Core%20Course.pdf>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก นพดล ภาคาผล

วัน เดือน ปี เกิด 4 ตุลาคม 2519

ประวัติสำเร็จการศึกษา

- พ.ศ. 2543 วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมคอมพิวเตอร์)
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
- พ.ศ. 2546 ปรัชญามหาบัณฑิต (การป้องกันประเทศและยุทธศาสตร์ศึกษา)
มหาวิทยาลัยแมชชี นิวซีแลนด์
- พ.ศ. 2555 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2543 – 2544 ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ 2
กรมทหารราบที่ 19
- พ.ศ. 2547 – 2551 ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 3
กรมทหารราบที่ 19
- พ.ศ. 2551 – 2552 นายทหารยุทธการ กองพันทหารราบที่ 3
กรมทหารราบที่ 19
- พ.ศ. 2554 – 2556 ประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก
- พ.ศ. 2554 – 2556 รองผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 19
- พ.ศ. 2556 – 2558 ผู้ช่วยฝ่ายกำลังพล กองทัพอากาศที่ 1
- พ.ศ. 2558 – 2561 ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 19
- พ.ศ. 2561 – 2563 รองเสนาธิการ กองพลทหารราบที่ 9

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ. 2563 – ปัจจุบัน รองผู้บังคับการกรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ 9